

Arbejdermuseet & Arbejderbevægelsens Bibliotek og Arkivs forsknings-, indsamlings- og formidlingsstrategi 2013-2016

Indholdsfortegnelse

Forord.....	3
Mission.....	4
Vision.....	5
Arbejdersmuseet & ABA's emnefelt.....	6
Arbejdsliv.....	6
Hverdagsliv.....	7
Fagbevægelsen og arbejdsmarkedet.....	7
Partier og bevægelser.....	8
Kunst og kulturel dannelse.....	8
Emnemæssige satsningsområder 2013-2016.....	9
Rammer og virkemidler for forskning, indsamling og formidling 2013-2016.....	10
Forskning.....	10
Indsamling.....	10
Formidling.....	12
Brugere og målgrupper.....	12
Skriftlig formidling.....	12
Udstillinger m.m.....	12
Events.....	12
Undervisning.....	13
Digital formidling.....	13

Forord

På Arbejdermuseet & Arbejderbevægelsens Bibliotek og Arkiv sætter vi historien i centrum for vores arbejde frem for traditionelle grænser mellem institutionstyper og fagligheder. Herværende strategi er derfor en samlet forsknings-, indsamlings- og formidlingsstrategi for hele institutionen. Strategien fastsætter både, hvad vi arbejder med (emnefeltet), og hvordan vi har tænkt os at gøre det i de kommende år med udgangspunkt i institutionens mission og vision.

Strategien er udformet på baggrund af en række FIF-møder holdt blandt institutionens faglige medarbejdere i 2012 og 2013 og er et produkt af mange menneskers input og bidrag. FIF står for forskning, indsamling, formidling.

Hvor mission, vision og emnefeltsbeskrivelsen er tænkt som det brede grundlag for vores arbejde, er satsningsområder, rammer og virkemidler den konkrete måde, vi vil arbejde med grundlaget på i de kommende 4 år.

Mission

Missionen for Arbejdermuseet & ABA udgør grundlaget for hele vores arbejde. Den er fastsat i vedtægternes §2 om formål og ansvarsområde. Paragraffen lyder som følger:

Stk. 1

Institutionens opgave er ud fra historiske og kunsthistoriske perspektiver at indsamle, bevare, forske i og formidle såvel arbejdernes liv som arbejderbevægelsens virke i alle dens forgreninger.

Stk. 2

Med en bredt anlagt forskning som grundlag skal institutionen indsamle genstande, kunstværker, arkivalier, fotos og andet, som gennem udstillinger, publikationer og anden formidling kan vise arbejderbevægelsens og arbejdernes historie. Formålet er at skabe et alsidigt og dækkende billede af arbejdernes og deres organisationers forhold op til nutiden, herunder historien om levevilkår (dagligliv, boligforhold, arbejdsforhold, organisationsforhold m.v.).

Stk. 3

Museet er landsdækkende specialmuseum for arbejderhistorie og arbejderkultur, særligt efter 1850. Arkivet er landsdækkende arkiv for organisationer og personer i dansk arbejderbevægelse. Biblioteket er forskningsbibliotek for litteratur om arbejdere og arbejderbevægelse. Institutionen udøver sit arbejde gennem indsamling, registrering, bevaring, forskning og formidling.

Vision

Arbejdermuseet & Arbejderbevægelsens Bibliotek og Arkiv skaber samlinger og viden, der gør os klogere på os selv og vores fælles historie, både nu og i fremtiden. Gennem alsidig, vedkommende og debatskabende formidling sættes nutiden i perspektiv.

Arbejdermuseet & Arbejderbevægelsens Bibliotek og Arkiv arbejder ud fra sloganet "Hjem til din historie".

Arbejdermuseet & Arbejderbevægelsens Bibliotek og Arkiv prioriterer:

- formidling, der har øje for de små historier i den store – og omvendt
- mod til at gå ad både gamle og nye veje
- at have og være i dialog
- at se arbejdet med forskning, formidling og samling i sammenhæng
- at gå på tværs – af fagligheder, institutions- og landegrænser

Arbejdermuseet & ABA's emnefelt

Arbejdermuseet & Arbejderbevægelsens Bibliotek og Arkiv beskæftiger sig med arbejderhistorie forstået som arbejderbevægelsens og arbejderne historie. Fokus er på perioden fra midten af 1800-tallet til i dag.

Der findes mange teoretiske positioner at tale om arbejdere ud fra, og også i praksis dækker begrebet over mange forskelle, f.eks. mht. køn, økonomi, uddannelse, livsstil. Brugen af arbejderbegrebet har historisk bl.a. været knyttet til spørgsmålet om arbejdets art, ansættelsesforhold, sociale forhold, produktionsforhold og livsstil, og ikke mindst det marxistiske klassebegreb, der definerer klasser med udgangspunkt i ejerskab til produktionsmidlerne, har været dominerende. Arbejderbegrebet er et komplekst begreb, som skal diskuteres i sin historiske kontekst og behandles i hele sin sammensathed. Der ligger derfor ikke et entydigt og stringent arbejderbegreb til grund for institutionens praksis, men derimod en bevidsthed om den forskellige brug af begrebet til forskellige tider og i forskellige kontekster.

I det følgende uddybes fem hovedtemaer, som Arbejdermuseet & Arbejderbevægelsens Bibliotek og Arkiv beskæftiger sig med under det overordnede emne arbejderhistorie: arbejdsliv, hverdagsliv, fagbevægelsen og arbejdsmarkedet, partier og bevægelser samt kunst og kulturel dannelse. Hovedfokus er på den nationale udvikling, men denne sættes ind i en international kontekst og perspektiveres af udviklingen i andre lande.

Arbejdsliv

At forstå og formidle kontinuitet og forandring i arbejdslivet er en af Arbejdermuseet & Arbejderbevægelsens Bibliotek og Arkivs hovedprioriteter. Det handler om arbejdets historie, både i et historisk perspektiv og i et samtidsperspektiv, hvor nutiden dokumenteres og aktuelle temaer med relevans for nutidens lønmodtagere tages op.

Arbejdslivets historie handler bl.a. om de funktioner, der er blevet udført og den teknologi, der er blevet brugt – på værkstedet, på fabrikken, på kontoret, på ældrecenteret, i butikken og alle andre steder, hvor danske lønmodtagere arbejder. Og det handler om det arbejdsmiljø, som danner rammen for vores arbejde.

Arbejdslivet er ikke kun et spørgsmål om den måde, vi udfører vores arbejde på, men også om organiseringen af arbejdet. Med industrialiseringen fulgte lønarbejdet, der for manges vedkommende betød en opdeling af livet i arbejde og fritid. Siden er både organiseringen og forståelsen af arbejdslivet ændret løbende, bl.a. som følge af den teknologiske udvikling. Nogle af de begreber, der har været centrale for arbejdets udvikling er bl.a. begreber som lean, fleksibilitet, hjemmearbejde, indflydelse og medansvar. For nogle har det gjort arbejdslivet mere spændende. For andre har det ført til stress og øget arbejdspress.

Arbejdslivet handler også om forholdet til kollegerne og forholdet mellem ledelse/arbejdsgiver og medarbejdere. Kort sagt om relationerne på arbejdspladsen og arbejdspladskulturen. Om konflikter, venskaber, solidaritet og disciplinering.

Arbejdsløshed er en del af arbejdslivets historie. Det ikke at have et arbejde spiller en afgørende rolle i folks liv med hensyn til identitet, muligheder og social status.

Generelt skal arbejdslivets historie ses i relation til udviklinger i samfundet som helhed, både teknologisk, socialt, politisk og økonomisk.

Hverdagsliv

Arbejderes hverdagsliv i bred kulturhistorisk forstand dækker i princippet over alle sider af arbejderes levevilkår og dagligliv. I praksis beskæftiger Arbejdermuseet & Arbejderbevægelsens Bibliotek og Arkiv sig under temaet især med boligforhold, livet i hjemmet, forbrugerkultur, foreningsliv og andre fritidsaktiviteter. Vi anser det for en væsentlig del af arbejderhistorien at beskæftige os med det levede liv i fritiden og med de værdier, der kommer til udtryk i den enkeltes daglige praksis. Der sættes fokus på ligheder såvel som forskelle mht. livsstil, økonomi, køn, alder osv.

Generelt lægger vi stor vægt på at fortælle hverdagens historie og prioriterer ofte at arbejde med generelle, historiske eller karakteristiske udviklinger for en gruppe eller en tidsperiode ud fra en personlig/biografisk vinkel, der understøtter identifikation og erindring hos vores brugere.

Som et vigtigt element af hverdagslivshistorien beskæftiger vi os med arbejdernes økonomiske vilkår, kampen mod fattigdom og for lige muligheder samt med socialt udsattes historie.

Fagbevægelsen og arbejdsmarkedet

Fagbevægelsen forstået som hovedorganisationer, fagforbund, fagforeninger og klubber samt deres mangesidige aktiviteter er endnu et centralt tema for Arbejdermuseet & Arbejderbevægelsens Bibliotek og Arkiv. Der lægges vægt på historiske forhold og et historisk perspektiv på den nutidige udvikling.

Historien om den danske model i form af det fagretlige system (forhandling, mægling, aktion) og tilknyttede begreber som f.eks. flexicurity er et hovedfokus. Under temaet fagbevægelsen og arbejdsmarkedet hører derudover bl.a. emner som organisering, overenskomstforhandlinger, arbejdsløshedsunderstøttelse, arbejdsmiljø, arbejdsmarkedspensioner, uddannelse, strejker og lockout, trepartsforhandlinger, arbejdsmarkedsløvgivning, tillidsmandssystemet, lærlingeforhold og fagbevægelsens velfærdspolitik.

I velfærdssamfundet fungerer arbejdsmarkedspolitikken med dens videreuddannelsespolitik, ferielovgivning og arbejderbeskyttelse som en afgørende ramme om arbejdet. Det samme gør den måde, man diskuterer arbejdet på. F.eks. diskuterede man engang arbejdet som en menneskeret og bekymrede sig om arbejdets forsvinden i takt med den teknologiske udvikling, mens et begreb som arbejdsudbud i dag er i centrum i forbindelse med en bekymring om mangel på arbejdskraft.

I et bredere perspektiv er globalisering og udflytning af arbejdspladser til lavtlønslande afgørende for forståelsen af, hvordan arbejdslivet og arbejdsmarkedet har udviklet sig.

Generelt lægger vi vægt på at belyse såvel enighed som uenighed inden for fagbevægelsen, f.eks. mellem faglærte og ufaglærte, kvinder og mænd, kommunister og socialdemokrater.

Et særligt fokus er historien om Arbejdernes Forsamlingsbygning i Rømersgade, Danmarks første arbejderforsamlingsbygning fra 1879.

Partier og bevægelser

Historien om partier, organisationer og personer, der har været knyttet til arbejderbevægelsen og arbejdernes kamp for bedre vilkår, handler om kampen om samfundets ressourcer, fordelingen af magt og om holdninger og ideologier knyttet hertil, herunder historien om socialismen. Vi ønsker bl.a. at belyse værdi- og holdningsændringer over tid. For arbejderbevægelsen har koblingen af det faglige og det politiske arbejde været afgørende for indflydelse og succes – og mangel på samme. Det har både handlet om parti- og fagpolitisk magt, men også om kampe om den brede befolknings verdensopfattelse og identitet.

Vi anlægger ofte en parti- og personalhistorisk tilgang, men lægger især vægt på at studere problemfelter som f.eks. udviklingen i forestillinger om demokrati og diktatur og i forestillinger om det gode samfund, herunder holdninger til vidt forskellige emner lige fra atomkraft, kvindekamp og krig til miljø, indvandring og boligpolitik.

Kunst og kulturel dannelse

Arbejdermuseet & Arbejderbevægelsens Bibliotek og Arkiv beskæftiger sig med "arbejderkunst" forstået som:

- kunst med fremstillinger af arbejdernes liv
- kunst skabt under inspiration fra de ideer, der er udgået fra arbejderbevægelsen
- kunst relateret til arbejderbevægelsens organisationer og kulturelle institutioner, fx arbejderpressen og Arbejdernes Kunstforening
- kunst udført af arbejdere, der med gennemslagskraft fremstår som billedmæssige udtryk for arbejdernes egen hverdag og livserfaring
- typiske "skilderier" fra arbejderhjem og organisationer

Valget af den kunst, vi arbejder med, kan altså være begrundet i værkets motiv, udsagn, politisk stillingtagen, alliancer i kulturlivet i bredere forstand såvel som ophavsmandens egne erfaringer fra arbejdernes verden.

Vi interesserer os også for arbejdernes og arbejderbevægelsens aktiviteter på kulturområdet bredt set. Det vil sige, at vi både fokuserer på arbejdernes kulturvaner, på den indsats for arbejdernes oplysning og dannelse, som især i perioder har stået centralt i arbejderbevægelsen og omfattet både teater, musik, fotografi, litteratur, arkitektur, idræt, oplysningsvirksomhed, aviser og andre medier, samt på samspillet mellem arbejderbevægelse og kulturliv i dag.

Emnemæssige satsningsområder 2013-2016

Med udgangspunkt i emnefeltbeskrivelsen er der for perioden 2013-2016 vedtaget følgende emnemæssige satsningsområder. Et satsningsområde er ikke lig et konkret projekt, men er et emne, som vi på forskellig vis vil sætte særligt fokus på i en given periode. For 2013-2016 er det følgende emner:

- Kampen om velfærdssamfundet
- arbejdsliv og arbejdsløshed
- fattigdom
- værdier og partier
- modstandens æstetik

Rammer og virkemidler for forskning, indsamling og formidling 2013-2016

Arbejdermuseet & ABA's rammer og virkemidler for forskning, indsamling og formidling supplerer den faglige emnefeltbeskrivelse og de faglige satsningsområder og fungerer som det overordnede udgangspunkt for de konkrete projekter og tiltag i institutionens 4-årige arbejdsplaner samt for konkrete arbejdsgangsbeskrivelser udviklet i relation til det daglige driftsarbejde.

Arbejdermuseet & ABA lægger stor vægt på sammenhængen og vekselvirkningen mellem de tre arbejdsfelter, således er samlingen f.eks. et vigtigt udgangspunkt og en inspirationskilde for arbejdet med forskning og formidling, og samtidig bidrager forskningen og formidlingen til retænkning og udvikling af samlingen.

For alle tre arbejdsfelters vedkommende skal arbejdet samtænkes med øvrige driftsopgaver på en måde, der sikrer tilstrækkeligt rum til løsning af større opgaver. Det kræver fleksibilitet i dagligdagen og mulighed for at medarbejdere i perioder internt kan vikariere for hinanden mht. faste driftsopgaver.

For alle arbejdsfelternes vedkommende gælder det, at vi meget gerne samarbejder med andre institutioner både nationalt og internationalt, når det er relevant.

Forskning

Arbejdermuseet & ABA skal stimulere og levere forskning på højt niveau inden for alle institutionens kerneområder. Vi lægger særlig vægt på at fremme både andres og egen forskning i vores samlinger og på at udbrede anvendelsen af samlingerne til et bredere fagfelt. Vi udvikler vores forskning

- Gennem eksterne samarbejder med forsknings- og uddannelsesinstitutioner
- Ved at søge ekstern finansiering til større projekter for periodevis at kunne frikøbe medarbejdere helt eller delvist fra andre opgaver og sikre det nødvendige rum til fordybelse i længere perioder.
- Ved at satse på opkvalificering og udvikling af medarbejderne, bl.a. gennem erhvervelse af ph.d.-grader, så flere ansatte opnår ph.d.-niveau.
- Ved at understøtte et aktivt forskermiljø, herunder at domicilere eksternt finansierede forskere.
- Ved at institutionens forskningsmedarbejdere deltager i netværk, seminarer og konferencer.
- Gennem publicering i fagfællebedømte tidsskrifter og monografier.

Indsamling

Da vi både er museum, forskningsbibliotek og arkiv, har forskellige dele af samlingen forskellig status. Den Regin-registrerede del af samlingen er underlagt museumsloven, og til den indsamles genstande, som vurderes at være bevaringsværdige til evig tid med

henblik på at fortælle arbejderhistorie for fremtidige generationer. Til studiesamlingen indsamles "brug og smid væk" genstande, der kan slides op i udstillinger og andre formidlingsaktiviteter. Til arkiv- og bibliotekssamlingen indsamles materiale, som vi – i fysisk eller digitaliseret form – vil tilgængeliggøre for forskning og anden faglig brug, og som samlet skal have det tilstrækkelige omfang og den kvalitet, at den kan fungere som en kollektiv hukommelse.

- Når det gælder materialetyper indsamler vi "alt" med relevans for arbejderhistorien, dvs. genstande, kunst, arkiver, plakater, småtryk, bøger, foto, film osv. Bredde i samlingen er et væsentligt kendetegn for os som institution. Målet er, at de forskellige dele af vores samling skal understøtte hinanden og tilsammen udgøre en unik helhed.
- De forskellige dele af institutionen (arkiv, bibliotek, museum) er i dialog om indsamlingsarbejdet med henblik på koordinering. Dialogen tager udgangspunkt i det potentiale, vi ser i materialet, og den brug, vi ønsker at gøre af det, således at den samlingsmæssige placering ikke afgøres af materiale- og genstandstyper alene.
- Det er ikke et mål i sig selv at være komplet inden for udvalgte områder, men konsekvens, synlig systematik og prioritering i indsamlingen er afgørende. Det gælder således vedrørende arkiverne fra LO og de relevante politiske partier, at der, hvor det ikke allerede forefindes, skal indgås faste afleveringsaftaler. Arkiver fra øvrige faglige organisationer indsamles som eksempelmateriale, hvor der lægges vægt på kriterier som repræsentativitet og relevans for forskning. Generelt er proveniens og viden om konteksten et vigtigt udvælgelseskriterium.
- Når det gælder indsamlingen af personarkiver indsamles der med udgangspunkt i en aftale med Rigsarkivet fra 1995. Det er et mål at være mere aktiv i indsamlingen af denne form for arkiver.
- Vi betragter opbygningen af en relativt stor studiesamling som en forudsætning for vores måde at formidle på.
- Indsamlingen skal afspejle de skiftende satsningsområder og dermed de temaer, der bliver arbejdet med forsknings- og formidlingsmæssigt. Det er vigtigt, at der samtidig er kontinuitet i forhold til den eksisterende samling, der hele tiden skal udvikles kvalitativt.
- Indsamlingen kan både være aktiv, dvs. initieret af os i forbindelse med forskning og formidlingsarbejde, eller passiv. Vi foretrækker førstnævnte metode, men anerkender, at der også via den passive indsamling kan komme væsentlige bidrag til samlingen.
- I forbindelse med indsamling indgås der aftaler med giverne med udgangspunkt i standardiserede afleveringsaftaler, der er udviklet med henblik på at undgå fremtidig usikkerhed om ejerskab, kassations- og brugsret.
- Der arbejdes med kassation som en måde at udvikle samlingerne kvalitativt på. Kassationsarbejdet sker i overensstemmelse med gældende regler og med hensyntagen til de oprindelige givere.
- Indsamling af digitalt født materiale og digitalisering af øvrige materialer er et felt, vi vil arbejde mere aktivt med.
- De digitale registreringsværktøjer, vi benytter, skal både kunne fungere internt og kunne levere relevante data i forbindelse med formidling af samlingerne. Det kræver bevidst arbejde med skabelse af metadata i registreringssituationen.

Formidling

Kendetegnende for Arbejdermuseet & ABA's formidling er, at den tager udgangspunkt i nuet og fortæller historie med vægt på temaer, der opleves som relevante og aktuelle set i lyset af nutiden.

Brugere og målgrupper

Arbejdermuseet & ABA tager alle brugere alvorligt, lige fra børnehavebarnet til specialisten. Det er en del af vores identitet, at vi tiltrækker mange forskellige brugertyper, og at vi kan få det til at fungere i hverdagen trods modsatrettede interesser. Vi leverer både oplevelse og indsigt, og vi arbejder bevidst med brugerinddragelse.

Skriftlig formidling

Arbejdermuseet & ABA's skriftlige formidling skal spænde fra monografier og fagfællebedømte artikler til korte letlæste tekster.

- Vi skal kunne skrive akademiske tekster, men en letlæst artikel i et ugeblad er også vigtig formidling.
- Når det gælder udstillingstekster er mottoet kort og godt. Der skal tages udgangspunkt i vores mange ikke-akademiske brugere.
- Hjemmesiden skal både fungere som en reklamesøjle og en vidensressource
- Vi ønsker at udvikle letlæste bøger til børn

Udstillinger m.m.

Arbejdermuseet & ABA ønsker i de permanente udstillinger at fortsætte med det interiørprincip, som vi er kendte og elskede for, men vi ønsker samtidig

- At forøge vores fokus på den fysiske kropslige oplevelse og tilføje interaktive elementer til de faste udstillinger, hvor de kan understrege pointer, f.eks. gennem forskellige former for spil
- I højere grad at udnytte butik og restaurant som formidlingsrum ud fra et storytellingsprincip
- At udvide med digitale lag og samtænke samlingerne i Rømersgade og Tåstrup mere, så der i højere grad åbnes op for skattekisten af viden bag udstillingerne
- At benytte særudstillingerne som et eksperimentarium for det sjove, det skæve, det uprøvede, det usikre
- At udvikle et rum til fordybelse (inspirations- og studierum), hvor vi bl.a. kan arbejde med mindre præsentationer med udgangspunkt i dagsaktuelle temaer (hotspot-princippet)

Events

Vi bruger events som en blandt flere metoder til at nå forskellige og gerne nye brugere. Når det gælder events:

- Er aktualitet et nøgleord. Vi arrangerer events i tilknytning til mærkedage/store begivenheder/undervisningsudbud på universiteterne osv.
- Satser vi bredt lige fra børneaktiviteter til akademiske foredrag
- Skal de vise os som et sted med fagligt indhold (vidensfabrik)
- Skal vi tænke ud over det fysiske rum og også arrangere byvandring, fyraftensture, geocaching o.l.
- Skal de bruges til at give udstillinger og andre store satsninger et "efterliv"
- Arbejder vi med gentagelser fra år til år med små ændringer for derigennem at spare ressourcer
- Tænker vi i årshjul og fordeling på året

Undervisning

Skoletjenesten på Arbejdermuseet & ABA arbejder hver dag på at sikre den optimale udnyttelse og oplevelse af Arbejdermuseet som et autentisk læringsrum for alle vores brugere – fra daginstitutioner til ungdomsuddannelser. Skoletjenesten

- Tager afsæt i skolernes virkelighed ved at sikre, at alle forløb og materialer er afstemt og tilrettelagt efter gældende lære- og læseplaner.
- Aktualiserer historien for eleverne. Undervisningen skal bidrage til at give eleverne en forståelse for, at historie ikke kun handler om fortiden, men har en aktuel forankring og kan bruges til at formulere forventninger til fremtiden.
- Inddrager brugerne, både elever og lærere, i udviklingen af nye undervisningstilbud. Vi giver plads til deres mål, ønsker og ideer, samtidig med at vi præsenterer dem for det, de ikke selv var bevidste om.
- Tør eksperimentere med nye og innovative pædagogiske metoder og greb, der sikrer variation og engagerende undervisning. Dette gør vi ved at prioritere metoder som læringsstile, Cooperative learning, dialog og workshops højt i vores undervisning.

Digital formidling

Den digitale formidling er vigtigt, men kan ikke stå alene. Vi vælger generelt digital formidling, hvor den kan tilføje en ekstra dimension til vores formidling i den fysiske verden. Digital formidling forudsætter, at vi tænker det digitale ind i indsamlings- og forskningsarbejdet, herunder arbejder aktivt med digitalisering og indsamling af digitalt født materiale. Vi har som mål

- At tænke i indhold og funktion frem for form. Det betyder, at vi satser på gennemprøvede løsninger frem for at være først med det nyeste
- At udvikle digitale præsentationer af delsamlinger
- Synlighed på nationale og internationale platforme
- En hjemmeside, der er enkel og ligetil
- At de digitale platforme også fungerer som markedsføringsplatforme